

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Félévre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanároknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főtözsdeber, Köszl János, Hochrein J. és fia i. üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiad. hivatal (lyceum könyvnyomda), hol mindenkor a legjutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 80 kr = 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nyilttér 1 sor 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceum könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A falu jegyzője.

A kormánynak felszínre került egyházipolitikai tervei a törvényhozásnak egész munkarendjét felbontották. A közvélemény legjobban fájlalja a közigazgatás államosságának háttérbe szorítását, mely néhány év előtt mint közéletünk egyik legégetőbb kérdése már törvényjavaslat alakjában tétetett az ország asztalára. Pécssett még 1891-ben maga a király is szót emelt a közigazgatás államosságának szükségessége mellett és im, mulik az idő, az országgházban még a napirenden sem levő egyházi kérdések föltt vitatkoznak a honatyák és minden jelt arra mutat, hogy a közigazgatás rendezésére vonatkozó törvényjavaslatok még jó soká várhatnak arra a pillanatra, míg újra, még pedig javított kiadásban kerülnek majd tárgyalás alá.

Tudja ezt nagyon jól maga a belügyminister is és igen helyesen alulról felfelé haladva akarja megépiteni az állami adminisztrációt. — Erre vall Hieronymi belügyministernek azon terve, hogy 10 nagyobb vidéki városban a kör- és községi jegyzők képzésének emelése céljából szaktanfolyamokat szervez, melyekben csakis érettségi bizonyítványt nyert végzeti középiskolai tanulók nyerenek majd kiképzést. Miután a minister a kiszemelt vidéki városok-

ban magának kellő információt szerzett: vajjon rendelkeznek-e az illető városok kellő tanári erővel, a tanfolyamra alkalmas helylyel, a tanfolyam létesítéséhez szükséges költséggel, már a legközelebbi jövőben kilátás van arra, hogy a belügyminister a szükséges költségek megszavazása céljából a tervezetében különben már ismeretes törvényjavaslatot elő fogja terjeszteni, hogy a tanfolyam még ezen év szeptember havában mindenhol megnyitható legyen.

Előrelátható, hogy sokan fognak a tanfolyamokra tódulni, hogy a szükséges képzést maguknak megszerezzék és ez így helyesen is lesz. Magyarországon e speciális és közigazgatásban fontos hivatal az ország igen sok vidékén a mellékjövedelmekkel együtt szépen jövedelmez, mert akárhány jegyzői hivatal van az országban, mely több vagyonos község egyeteméből szervezve, évenként 3 - 4000 forint jövedelmet biztosít, másrészt azonban az aránytalan beosztás következtében némely körjegyzői hivatal alig nyújt az illető jegyzőnek 6 - 800 forintot meghaladó jövedelmet, mely mellett a lelküismeretes és pontos ügykezelés nagyon meg van nehezítve. Pedig az a hivatalnok, kinek gondjára a pénzkezelés, állami vagyon van bízva, mindenekelőtt kell, hogy tisztességesen, állásának megfelelőleg meg is élhessen.

A körjegyzői képzés emelése, az adminisztráció előzetes tanulása és megismerése által, a körjegyzői intézmény alapos újalakításának csak egyik oldala és ép oly fontos a kör- és községi jegyzők kinevezése, vagyis államossítása.

A körjegyzők választásánál Magyarországon sok visszaélést tapasztalunk. Vagy a választók rokonszenve jut érvenyre, a mi ritka esetben történhetik meg s akkor azt választják meg, ki legjobban tudta magát a nép kezébe behizelegni, vagy pedig a választást vezető főszolgabíró érvényesíti hatalmát, és akkor legtöbbször a protekció dönt a választás föltt és így képzhetet, mely szívesen fogadja a nép azt a körjegyzőt, a kit felsőbb nyomás kényszerített rájuk. Innét származik azután az a gyakori ellentét a jegyző és a falu népe között, mely ellentétek a sima, békés és rendes ügykezelést ugyszólván lehetetlenné teszik.

Ha megszűnik a választási jog, és kizárólag a nagyobb képzés dönt, és a főispán előterjesztésére a belügyminister nevezi ki a jegyzőt, megszűnik sok vi-zás állapot. A jegyző, mint állami közeg, függetlenebb lesz, nem kénytelen megválasztatása előtt holmi kötelező, és be nem váltható ígéretek tenni, nem kell tekintenie sem jobbra, sem balra, hanem a ritég törvényt. A

A PÉCS TÁRSÁJA.

A hirlapírás műhelyéből.

— A "Pécs" eredeti társaja. —

»Az újság« címen Szomaházy István, a »Pesti Napló« munkatársa érdekes és elég szellemesen megírt könyvet adott ki, mely a »Pesti Napló« husvétii melléklete gyanánt került az olvasó és előfizető közönség asztalára.

Azok, kik az újságírás titkai iránt érdeklődnek, sok új és eddig még alig fejtegetett részlettel ismerkedhetnek meg e kötetből, mely minden reklám-ize mellett is élvezettel, sőt haszonnal forgatható.

Szomaházy művében önálló fejezeteket szentel a szerkesztőségi tagoknak, az egyes újságrovatoknak, a nyomdának, szóval mindannak, ami egy fővárosi napilap előállításában csak legtavolabbról is szerepet játszik. Jellemzőnek találjuk, hogy ily sok mindenféle között meg a szerkesztői látogatókról is írva, egy árva szónyi megemlékezés sem jut a vidéki hirlapoknak. Valóban: alig jellemezhetné valami jobban azt a szükkebltséget, melylyel a fővárosi napilapok a vidéki lapok

iránt viseltetnek, mint ez az akaratlan figyelmetlenség, mely elég ekesszólóan bizonyítja, hogy az a közel ezer lap, mely Magyarország vidéki hirlapirodalmát képezi és mint ilyen nem a legutolsó közművelődési tényezőként működik és színvonal napról-napra emelkedik — a fővárosi sajtóra nem létezik. A vidéki lap lehet bármilyen jól szerkesztve, hozhat a legfontosabb provinciális kérdésekről közleményeket, a fővárosi sajtó rá sem hederit; ellenben bámulatos leleményességgel találja meg és reprodukálja az arizonai újság sületlenségeit a drótostótók amerikai viselt dolgait és hogy Horvátország egy erdejében a farkasok egy embert megettek, X. Y. faluban pedig a parasztok véres verkedést incseninroztak és egyéb ily fontosságú és közérdekű dolgokat.

Mindezeket pedig épenséggel nem szemrehányásként hoztuk föl, hanem csak úgy mellesleg.

»Az Újságból« izlelitől bemutattunk egy kis részt, hol a szerző az újságírásról a következőket írja:

»Az újságírás immár a legelőkelőbb pályák közül való, mert hiszen az újságírás hatalom: a legnagyobb, legbeláthatatlanabb a világ valamennyi hatalma között.

Ne vessek dicsekedésnek, de nincs olyan eszme (még ha bármilyen abszurd lenne is), melyet az újságok közös elhatározással ne vihetnének diadalra. Az újságírás lélelmes hatalom, mely csupán azért nem látszik annak, mert maguk a journalisták élnek vele a legóvatosabban. Az újságok könnyű szerrel csinálhatnak forradalmakat, megdönthetnek országokat, oszthatják a hirnevet és halhatatlanságot... A dicőség, a vagyon, sőt talán sok élet is az ő kezükbe van leteleve...

Néha kilátszik egy szemernyi ebből a félelmes hatalomból. Ki ne emlékeznék a bécsi újságírók sztrájkjára, akikől egy nap megvonták a belépesi jogot az osztrák parlament folyosóra... A journalisták teljes joggal, sértőnek tartották magukra ezt a határozatot, s közös megegyezéssel elhatározták, hogy mindaddig, míg a sérelmet a parlament nem orvosolja, nem közölnek országgyűlési tudósítást. És két egész héten keresztül az oratorok hiába dörögtek el a leghatásosabb frazisaikat, az elnök hiába csöngtetett a baloldal, a jobboldal hiába helyeselt, az ország mitsem tudott a parlament vitái felől. A képviselők nem beszélhettek haza többé, hangjuk nem hallatszott, a nyilvánosság messze fekvő retegeibe. És mi történt? A parlament

jegyzői függetlenség fokozása céljából megszüntetendők a mellékjövödelmek is, hanem fokozatosan emelendő a jegyző rendes fizetése, míg az eddig mellékjövödelmet képező bizonyítványok, utlevelek stb a megfelelő bélyeggel volnának kiállítandók, mi által az állam jövödelme a jegyzői intézmény államosítása által nem hogy csökkenne, hanem emelkedést is mutatna fel.

Hogy azonban a minden hivatalnok működésének rugóját képező előmenetel rangban és jövödelemben is kifejezést nyerjen, a fokozatos előléptetésről itt is lehet, sőt kell gondoskodni, a menyében a jegyzőségre eső lélek zám arányában lehetne III., II. és I. osztályú körjegyző a mint meghagyandó volna a segédjegyzők intézménye is, kiknek kinevezése az egyszerűsítés szempontjából a főispánra volna bízható.

A képesítés emelése után alig szenved kétséget, hogy azon helyes államosítási terv mellett, a melyet Hieronymi belügyminister a helyesen adminisztrált külföldi államok mintájára nálunk meghonosítani akar, csakhamar rá fog térni a jegyzői intézmény államosítására is. Ezen állások jövödelme azon kellemes helyzetbe hozza a kormányt, hogy a jegyzőket megfelelő díjazással lássa el. Csak a legjövödelemezőbb körjegyzői állások fognak ezen államosítás által csorbát szenvedni, de kárpótol ezen veszteséget azon tudat, hogy megszűnik ezen állások jövödelmének aránytalansága, továbbá, hogy az egész ország jegyzői kara közvetlenül a belügyministerium alá tartozik és a ma sokszor 2-5 évig elhúzódo fejelemly ügyek is gyorsabb és igazságosabb megoldást fognak nyerni.

Lenkei Lajos.

Baranya a legrégibb időkben.*)

III.

Baranya a rómaiak alatt.

Időszak: 35-ik évtől Krisztus előtt 441-ig.

Sopianán a mai Pécsen kívül még számos más jeles római helység is, ha nem város, találatot hajdan a mai Baranyában. Bizonyítja ezt Szalágyi és különösen Katanicsics az említett Itinerarium Antoninum és Itinerarium Hierosolimitanumból, összevetvén az akkori messzeségeket a mostaniakkal. Először is bizonyos, hogy a baranyi Duna hosszában több római végvár és megerősített katonai lakatany állott, melyek a Dunán túl lakó és mindenfelől előtölöng vadnépek részéről fenyegetődző veszély ellen kénytelenleg mindig jó karban tartva és katonasággal teledestele tömve mind lakosaik számára mind becsők- és nevezetességekre nézve szemlátomást előhaladtak. Ily dunai végvárak omladványai még most is láthatók Battinán (Bacinnum?) és Szekesőn (Lugio, vagy mint Ptolomaeus írja Lugionum). Aztán szinte bizonyosan tudjuk, hogy Theodosius alatt Vörösmarton (Ad Novas) a dalmát lovasok tanyáztak állandóan. Vessünk továbbá egy futó pillanatot az említett utikönyv Baranyát érdeklő szakaszára és e következő helységekbe találunk Eszékől (Mursa) vagyis a Drávától kezdve megyék egyéb határáig:

Mursella vagy Mursa minor, azaz Pusztalaskafalu, holott jelenleg is római omladványok találhatók.

Donatianum = Hercegszőlős.

Ad Novas, talán tabernas.) = Halé, mely jelenleg is elég római épület romjairól nevezetes.

Antianum = Baranyavár és mellette a Mons aureus, vagyis a monostori, szőlői, vörösmarti hegy szinte római alapfalak és egyéb emlékekkel.

Altinum.) = Kolled, hol mindeddig

*) Haas Mihály »Baranya földirati, statisztikai és történelmi tekintetben« című műve nyomán. — Nyomatott Pécsen 1886-ban.

1) Megkülönböztető főnevből értett ad Novas nevű helységtől, mely a Duna mellett feküdt és a mai Vörösmartonnak felel meg.

2) Altinum is lovassági állomás volt. Szalágyi Altinumot mondja Szekesőnek és Lugionumot Kollednek; mi azonban fontos okoknál fogva Katanicsicsot követjük. Mindenesetre hibásan áll a pécsmezei névtárban ez: »Tolna oppidum Romanis Altinum; et Batta oppidum Romanis Antianae«.

számos a rom és Klimó pécsi püspök mint illető földesur rendelkezésére ácsok törtévéen, számos pénzék és római emlékek találtak.

Ad Labores = Dárda.

Jovallium = Bolmán.

Beremis = Beremet.

Serena vagy Seronis = Sıklós.

Limusa = Sz.-Gál.

Pontes Sociorum = Hidas stb.

Hogy ez így van, azonnal meg lesz mutatva. Ezen most nevezett római helyek a legjobb utak által valának összeköve. Mondám, legjobb utak által, mert a rómaiak többnyire katonáikkal építettek azokat, úgy, hogy tartóságuk sok helyeken másfél ezred év rombolásainak ellenállott; és azután Baranyán ment keresztül két olyan fővonal, mely a roppant birodalom méltán legjobb és legemlékezetesebb utai közé számítandó. Az első vonal leginkább haditegintben emlékezetes, minthogy nemcsak a végvárat egymás közt, hanem az egész napkeletet a nyugattal egybekötve; vezetett pedig ezen vonal jelesen a Duna hosszában Ta runum-ból (Zimón; Eszéken, O-budán keresztül Vindobonáig és innen Galliába.

Nézzük most ezt az utat közelebbről:

Mursától (Eszék) Murselláig (Pusztalaskafalu) számtalattik X Millia Passuum (X ezer lépés). Ezen vonalnak alsó része, azaz Eszékől Belleig, igen megérdemli figyelmünket, mert az északi alsó városból, a ne. görög templomtól kezdve, csaknem Belleig oly nagyszerű töltésen ment keresztül, melynek még most is fennlévő köhalmaza a pórneptől nemis ember, hanem ördög munkájának tartatik, minthogy általa most is ördög utjának (Teufelsweg) vagy Teufels Steinriegel-nek nevezetik közönségesen azon hiedelemben, hogy emberi erőt haladó munka volt annak építése Valóban csodálatra méltók is a római utak és egyéb nagyszerű mivek maradványai; fogy azonban csudálkozunk, ha meggondoljuk, hogy nálok könnyű volt utakat stb. építeni, mivel korlátlan hatalmukkal egész nepeket kotelesztkeket végtelen erőködszekre és áldozatokra. Könnyű volt ott utakat készíttetni, csatornákat asatni, töltéseket előállíttatni, hol csak mennydörgő parancs, emberkéz és — bot kellett mindazon munkálatok végbevitelére. A jó Isten tudja, hany véres könny azatá azt a töltést is, melyet most c.odalunk. Volt pedig e töltés 10 parisi

két hét múlva ijedten vonta vissza a serelem határozatot és az újságírók diadallal vonultak be ismét a képviselőház folyóira.

Az újságírás nem a hatodik nagyhatalom; az újságírás a legelső a föld minden nagyhatalma közt. És Bismarck hiába nyilatkozik becsmerőleg a hírlapok nagy ereje felől, egyedül a hírlapokon állott, hogy őt pidesztáltra állítsák, vagy a történet nagy lomarába helyezték. És mikor Vilmos császár egy husz személyből álló ebédli asztal előtt az ő hangos felköszöntőt eldörgi, voltaképpen nem e husz csondes emberhez beszél, hanem az újságokhoz, akik őt nagygya vagy kicsinyre tehetik, a saját tetszésükhez képest. Mert az újságírók hatalma még félelmesebb, még állandóbb, mint az, melyet ő magas állásának köszönhet.

Ezt a könyvet érdekesen egészíti ki a »Pesti Napló« egy keddi cikke, mely azokról szól, akik »Az Újság-«-ből kimaradtak. Ezek elseje maga a könyv szerzője: Szomabázy István, ami mindenesetre a szerényes műve volt. Azután így folytatja a cikk:

»Második kimaradott-ja a Pesti Napló-nak Sebök Gyula, Sebök Zsigmond ismert jeles tarcairó testvércsese

Szinte művészet volt kifejeíteni Az újság-ból, mert Sebök Gyula igazi hatalom a sajtóban. Mint szerkesztőnk mondogatni szokta: valóságos állam az államban.

Ó látja el t. i. tudósításokkal a vidéki újságokat s a miről ő úgy akarja, az a vidéki lapokra csak teljes huszonnegy órával később »letezik«.

Nagy apparátussal dolgozik Először is van egy vidéki rotációs-masinaja, a mely szerényen meghúzódik a Pesti Napló szerkesztősége egyik írásztalának fiókjában. Ez a rotációs gép egy csomó indigó-papírosból, egy fekete badoglemezéből, meg egy kemény plajbászból áll. Minden indigókék lap közé egy fehér lap papíros kerül, ez alá meg a badog. Mikor ez meg van, akkor a kemény plajbászból Sebök Gyula kezében eszeveszett gyorsasággal kezd el futni a legfelsőbb lapon és a tudósítás egyszerre tíz példányban áll készen.

Sebök Gyula az, a ki a vidéki Times-okat ellátja eredeti táviratokkal s aki a Kis-Kunagotai Himnódó-t azoknak a vezérekkelnek a megírására inspirálja: »Vigyázzon magára Bismarck!«.

Megesik rajta, hogy miután becsületesen elvégezve a dolgát, faradtan megy

haza és lefekszik, éjfélhajban egyszerre csak felriad álmából és homlokára útve felkiált:

— Jézusom! elfelejtettem megtáviratozni a Tata-Tóvárosi Tarogató-nak, hogy a kabylok szigetén kiütött a himlőjárvány!...

Most különben boldog völegény s mint lelkiismeretes tudósító már előre kétségbeesik arra a gondolatra, hogy mit fognak csinálni a vidéki Times-ok az alatt az idő alatt, míg oda lesz — nász uton.»

Ezekből az áruló sorokból most már megerthetjük, hogy honnan és hogyan kerülnek a vidéki Times-okba azok az érdekesebbnél érdekesebb és szellemesebnél szellemesebb táviratok és ráismerhetünk arra a szellemre, mely a vidéki Times-ok hasábjain gyarilag lüktet. Egy fővárosi tudósító, aki a »Pesti Napló« szerkesztőségében egyszerre tíz eredeti tudósítást — fogalmaz. A szorgalmas tudósító bátran elimehet pár hétre, csak küldjön a vidéki Times-oknak egy-egy ollót, meglesznek azok egy ideig azzal is, a nélkül, hogy a vidéki Times-ok renoméja nagyobb csorbát szenvedne.

Csörgő Sipka.

őnyi széles és szinte ily magas maradványai még jelenen is másfél, néhol két, sőt három őnyi magasságúak. Csak egyik helyéből több mint 1600 öl kő hordatott el a mostani töltés csináltására. Továbbá azon a helyen, hol e töltés a Dráva partján kezdődött, látható még most is, főleg ha csekély a víz, a Dráva közepén faragott kőből épült hat erős oszlop, mikétszáz kívül a Dráva két partját hajdan összekötött római hidnak maradványai. Ezen oszlopok Katanescis és Hoblik bizonyítása szerint még most is oly jó állapotban vannak, hogy a hidnak itteni tovább építése és kiemeltetése kevés fáradsággal megtörténhetnék. Ki építé e roppant művet, arról bizonyos adatot nem találhatott Katanescis. Még csak azt jegyzük meg itt, hogy e római hidat a II. Mehemet építette híres fáhiddal, melyről alább szölandunk, nem kell összezárnai, mert ez más helyen állott; továbbá a mostani ugynevezett belyei töltés sem készült a rómainak romjai fölött, hanem közepette vágja azt át.

Mursától Antianumig (Baranyavár) XXIV ezer lépés. Antianumtól Lugioig (Szekeső) XXV ezer lépés. A Legionum tül helységek, mint Baranyán kívüliek, nem érdekelvén bennünket, itt csak mostani neveiket hozzuk föl. megjegyzők, hogy Ad Statuas¹⁾ = Bättaszék; Alisca = Szegszárd; Ripa alta = Tolna; Lussunio = Kömlőd; Anamatia²⁾ = Földvár; Interceisa = Pentele; Vetus Salina = Adony; Matceira = Eresény fölött; Campona = Téteny; Aquineum, Ó-Buda: attérnk a második fővonatra, mely a római időben oly emlékezetes Sirmiumtól most Mitrovic) Pannonis belrészein (per mediterraneai keresztül szinte Vindobonáig szolgált. Ezen vonal az előbbivel Eszéken egyesült és egyesülve maradt vele Baranyavárig. Innét az előbbi Kölkeden keresztül a Duna partja felé Szekesőre tart el; az utóbbi vonal pedig Harsányt érven és Siklóst birta hagyván Gyűd és Pogány mellett, mint még a törökök idejében is, Pecsre szolgált³⁾. Számállatott pedig az anton. utikönyv szerint Baranyavártól Pécsig e vonalon XXX ezer lépés, és így Eszékől Pécsig LIV ezer lépés, vagyis 54 római mérföld Pécsett az utóbbi vonal ismét többfelé ágazott el, azaz Pécstől az egyik út Sz. Gálon N.-Kanisán és Szomhathelyen keresztül vitt Bécsbe, a másik pedig Hidason át egyik felől Ó-Budára, más felől pedig Fejérvárra⁴⁾. Igen híhető továbbá, hogy Pécstől Szék felé is voltak római-eknek jeles utjak, minthogy Széken túl, midőn újjában út készítették, római teglák és romok találtak, nemis említve azon jeles sírkövet, mely szinte Széken ásott ki. Batina felé is volt a római-eknek épített utjak, minthogy nem régen találtak ott mérföldmutató oszlopok.

Ezek voltak tehát Baranyában a rómaiak föjtjai melyeken kívül azonban még más római utak is találtak azok korszakban megyénkben. Így Eszékől Baranyavárig három külön vonalt teljes bizonyossággal ki tudunk jelölni. Az első Eszéken alul Ad Labores nevű helységénél (ma Nemetin) a Dráván, aztán Darócon, Heregyszőlősen, Keskenden és Monostoron keresztül vezet Baranyavárra XXV ezer lépést foglalván magában. Ez akkor volt

nagyjáratusága, midőn az ugynevezett Tabula Peutingeriana használatot. A második a mostani Eszéknek középpontjától indult és Keskenden keresztül Baranyavárra vitt, csak XX ezer lépést számítván addig. Es Maximinus idejében lehetett legjobb karban. A harmadik Antoninusnak utja, mely Eszékől a hidon és töltésen keresztül megegyezett az előbbivel, hanem a szántóföldeknél már elválván tőle Dárda, Csemin és Hálé mellett vitt el, migcsak Keskendnél nem egyesült ismét vele. Hossza Eszékől Baranyavárig XXIV ezer lépés vala. Mihez még szükséges megjegyezni, hogy Maximinus idejében a belső (mediterranea) utvonalak a parti (ripensis) uttal Laskafalun alul Cseminnél egyesültek, későbbben pedig, mint jelenleg is, Baranyavárra. A mai postaut egyik római vonallal sem egyez meg egészen. Igen-igen sajnálhatni, hogy megyénknek valóban jeles új földképen a régi római utak, töltések és helynevek nincsenek följegyezve.

A horvát ellenzék. Amióta a két horvát ellenzék fuzionált, jobban mondva koalícióba lépett, azóta azok viszonya a szerbekhez igen kiélesedett. A mérsékelt szerbek közönye, az újvidéki Branik, mely eddig jó viszonyban állott a Strossmayer párttal, az utóbbi időben nagyon éles nyilatkozatokat hozott az egyesült ellenzék programja ellen, de még sokkal élesebben nyilatkoznak a szerbországi lapok, még olyanok is, melyek a kormányhoz közel állanak Abban ugyanis, hogy a horvát egyesült ellenzék a horvát államjogot hangsúlyozza, a szerbek igényt látnak Horvátország részéről Bosznia és Hercegovinára s erre feleletül a Száva tulsó partjáról azt hangoztatják, hogy „Szerbia a Triglavig“ (Krajna). Bármily gyerekesek is az ilyen aspirációk, de az a tény, hogy ezek a szerbek agyában motoszkálnak, el nem tagadható és sajnos, nem csupán a szerb királyságban nyernek mind nagyobb talajt Sajátságos azonban, hogy Szerbiában ugy látszik a horvátokat tekintik a legveszedelmesebb rivalisnak s ezekre öntik ki haragjukat; a nemhivatalos Horvátországban viszont, ugy látszik, teljesen lemondtak arról a reményről, hogy Szerbiával valahogy megegyezésre jutnak. Az Obzorban, mely különben a szerbekkel nagyon rokonszenvezett, teljes hangulatváltozás ment végbe. Legújában egy reminiscenciát közölt, mely szerint Cavour és Riszties közt állítólag tárgyalások folytak, melyek során az utóbbi Dalmáciát odakínálta Olaszországnak, viszont Szerbia részére a horvát tartományt igényelte egész Zagoriáig. Lehetetlen, írja a N. Fr. Pr. tudósítója, a kinek nyomán e közleményt írjuk, hogy e surlódások előbb-utóbb esattanós kifejezésre ne jussanak.

Ötven év munkában. (BOLGÁR KÁLMÁN.)

F. hó 10-én ünnepli Bolgár Kálmán ügyvéd, városi bizottsági tag, születésének 50-ik évfordulóját. Ez évforduló egy hosszú, tevékeny, szakadatlan munkában eltelt életnek képezi nyugvó pontját, mely a köznapni sorból magasan kiemelkedik. Ötven év! Bolgár nagy idő és nem épen öröme gerjesztő

mesgye, különösen, ha az arasznyi létre gondolunk; de ha Bolgár Kálmán ez évfordulón, mely méltán melancholikus hangulatba sodorhatna mindenkit, maga köré gyűjti kedves családját: a gyöngéd hitvest és szerető gyermekeit, ha visszatekint azon alkotásokra, melyeket a közelet mezején létesíteni segített, lehetetlen, hogy derült öröm ne tölténé be szívet, azt a szívet, mely — ifjui frissességét megtartva — míg övéiért a legmelegebb odaadással érzett, sohasem feledkezett meg a közügyekről, a társadalom, a humanizmus, a szép művészetek szolgálatáról sem.

Nem célnak e sorokban és ez alkalommal életrajzot írni, de meg kell ragadnunk e pillanatot, hogy rámutassunk azon hervadhatatlan érdemekre, melyeket Bolgár Kálmán városi közéletünk fejlesztése terén szerzett. Élő mintaképe ő azon polgároknak, kik a messze idegenből ez ő városba szakadván, követve szívök nemesebb vonalmát, annak zászlója alá esküdtek és magukat a város érdekeivel azonosítva, szívök minden dobbanásával, eszök minden gondolatával annak emelésére, fölvirágoztatására munkáltak és tényleg elmondható, hogy Bolgár Kálmán tevékenysége maradó nyomokat hagyott városunk történetében.

De nemcsak mint a városi közélet fáradhatatlan harcosa válik ő ki kortársai közül, hanem mint publicista is a legelső közé tartozik, lévén ő „született“ hírlapíró, ki a hatvanas években a fővárosi sajtónak is neves munkatársa volt. Pécsett pedig nemcsak Nestora a hírlapíróknak, de elismert mestere is, ami a szellemi köztársaság ez országában nem épen a legkisebb szó.

De ha Bolgár Kálmán sikereket aratott publicistikai dolgozataival, homlokát, mint a Múza kegyeltjének, hervadhatatlan babérokörözöt övezi. Költőmezei, melyek ritkán kezdőbetűivel, legtöbbször „Névtelen“ aláírással jelentek meg, üdék és bájosak, mint a bokor tövében nyíló ibolya, szelid folyásnak, mint a réti patak, zengzetesek, mint a pacsirta-dal és hangulatosak, mint az alföldi rónaság. Igazi költői lélekre vallanak e szép dalok és megmagyarázzák azt a szellemi üdeséget, melyet Bolgár Kálmánban annyiszor bálunk, mert ő, ha a közelet küzdelmeiben kifárad, ha szívet az élet küzdelmeiben megsebzik, a Múzsák vigasztalását keresi és bánatát, panaszát egy-egy szép dalba öntve új erőt nyer újabb küzdelemre.

Mint ügyvéd is: a legelső között foglal helyet és mint kerestett védő, szónoklataival, melyek eszményi tartalommal magas színvonalon állanak, nagy sikereket ér el. Általában szónoklatait, melyek mindig valami újat tartalmaznak, jellemzi bizonyos ideális vonás, mely nélkül Bolgár Kálmán el sem képzelhető és amelyben keresendő az ő hatásának titka.

Közéletünk e jeles bajnokát, ki ép oly kiváló író, mint jeles költő, ép oly

1) Rosty föntdicsért igen-igen jeles térképe Ad Statuas-t Várdombnak mondja és Componát Promontorinak és Cimbrianát Bálványosnak. Megjegyzendő hogy Ad Statuas nevű helység több is volt, valamint Mursella is kettő vagy három találatot Pannoniában u. m. Laskafalun, Marcali és Csorna.
2) Innen világos, mennyire hibáz az, ki Bel-és Papanek után Anamatia-t a mai Mohácsra helyezi.
3) Nemrég, midőn a pécsi nagy kőhid építette, födöztették fel a régi római hid alapjait e vonalon.
4) Szt.-Gál a római-eknek Límusa és Hidas Pons Sociorum vala, Fejérvár pedig Cimbriana.

kitűnő ügyvéd, mint gondos és szerető családapja, kit lapunkhoz is a legbensőbb és legtisztelendőbb szellemi kötelek csatolnak, melegen üdvözöljük ötvenedik évfordulójára és kívánunk neki kitartást és erőt a további pályafutásra, tartós boldogságot családi életében és megérdemelt sikereket a közpályán.

Feiler Mihály.

— **Hirdetmény.** Melynél fogva alulírott városi tanács részéről ezenel köz tudomásra hozatik, hogy a tekintetes pénzügyi m. kir. Igazgatóság által 1893 évre érvényesített az I. és II. osztályú kereseti- vagy a házbéradó kivetési listák az 1883. évi 44. törvények 16. §-ának rendelkezése szerint folyó évi április hó 7.-től 15.-ig bezárólag terjedő 8 napi határidőre a városi pénztári hivatalos helyiségben — az adózó polgárok által leendő betekinthes végett — kitéve lesznek.

Miről az adózó közönség oly figyelemzetéssel értesítették, hogy mindenkinek joga van bármelyik adókiivetési tétel ellen, a kitűzött határidőben a hivatalos órák alatt felszólamlását a városi pénztári hivatalban írásban beadni; a határidőn túl netán beérkező felszólamlások figyelembe nem vétetnek.

Kelt Pécsen, 1893. évi április hó 4-én tartott tanácsülésből.

Pécs szab. kir. város Tanácsa

Hirek.

— **Élénk napra** van kilátásunk, hétfőre, e hó 10.-ére. A megyei közgyűlés mint értesülünk a megyei képviselőkre rendkívül nagy vonzerőt fog gyakorolni, a mennyiben e közgyűlésben, melynek legérdekesebb tárgyát az egyházközpontok színyegyen lévő kérdések megvitatása fogja képezni, tömegesen fognak berándulni a megyei képviselő urak, hogy éljenek azon e helyen ritkán érvényesíthető jogokkal, alkotmányos keretben politizálni. Nem szenved kétséget, hogy Baranyamegye is csatlakozni fog mindazon törvényhatóságokhoz, melyek a kormány egyházközpontok mellett foglaltak állást, de másrészt kétségtelen, hogy nem lesz hiánya a kormány politikáját elítélő hangokban sem, és ez adja meg a közgyűlésnek a fokozott érdekességet. Élénk figyelemmel kíséri majd a közgyűlés a már megszavazott és kormányhatóságilag is jóváhagyott fizetés-emelésnek mikénti felosztását is, és itt nem akarunk abban kételkedni, hogy már méltányossági szempontból is fognak a kis- és a nagy városok a városi tisztviselők helyzetének javítására lesz fordítva. — Nem kisebb vonzerőt, mint a megyei közgyűlés, az az esti Barabási-hangverseny fog a környékre gyakorolni. Különösen az eszékai arisztokracia, az egész Pejacseviich grófi család tömegesen fog Pécsre randulni, hogy meghallja a kiváló művész nénekét. Illy körülmények között élénk napja lesz hétfőn Pécsnek, a milyent minél gyakrabban kívánunk az idegenek forgalmára rászoruló városunknak.

— **Egy községi bíró kitüntése.** A hivatalos lap szerdai száma közli, hogy Ó felszólalás Reisz Boldizsár himesházi községi bíróknak a községi terén szerzett érdemeinek elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta Reisz 30 év óta folyton községi bírája volt Baranyamegye virágzó községének, és e

kitüntést csak szerzett érdemeinek méltó elismerése.

— **Hymen.** Horváth József Pécsen eljegyezte Steindl Emmi kisasszonyt Tólnáról.

— **A sorozás** Pécsen e hó 24-ik és következő napjain tartatik meg. Sok a hivatott, de kevesebb a választott.

— **Pályázat** hirdet a kir. tszék elnöke egy II.-od osztályú 800 frt fizetésű járó törvényszéki jegyzői és egy 300 frttal díjazott joggyakornoki állásra.

— **Jókai és a millenium-ünnep-ségek** rendezése körül folynak ország-szerte a tanácskozások s a míg Jókai Mórt, a kitűnő regényírózt mindenütt hatalmas ovációkkal tüntetik ki, a millenium emlékére nagyszabású (pítmények és intézmény-lekeltetések tervezettek városról-városra. Csak nálunk Pécsen és Baranyamegyében hallgat a krónika és még egyetlen kezdeményező vagy csak tapogatózó lépés sem történt. Már hiába! mégis csak igaza volt hajdan a 'Kis Tükör'-nek, mert hát 'Baranyavermegye vagyon utójára'. Pécs meg tudvalevőleg, vagy hogy úgy mondjuk, ennek a megyének lenne a székvárosa!

— **Városi közgyűlés** fog e hó 17-én tartatni, melyben az újonnan választott bizottsági tagok először vesznek részt, kemény próbára tételven, mindjárt a somogyemei ismert átirat által, mely a közgyűlésen tárgyalás alá kerül. Kétségtelen, hogy a közgyűlés mindenkor kipróbált szabaddelví magatartásához híven az egyházközpontok kérdéseken is az irányt fogja követni, bár előre látható, hogy e kényes ügyben az egyház felfogása is erős védelemben fog részesülni. A megyében is nagy hullámokat vetett e kérdés, de mint értesülünk, a többség a kormány politikáját partoló felirat mellett fog támogatni dacára, sőt éppen azért, mert Vajay István orsz. képviselő községekent lázas agitációt fejt.

— **A Fekete és Pécsi vízi csatornák** helyreállítása és tisztogatása iránti munkálatok serényen folynak; ez évben első sorban a búkósi viznek, másodsorban a pécsi viznek a kisasszonyfai malom vízosztójától felfelé eső szakasza és harmadsorban az Okor víz fog részben házi kezelés, részben vállalkozás által mégis a kulturmérnöki hivatal felügyelete alatt szabályoztatni. A költségek fedezésére közel 70000 frt szolgálat rendelkezésre.

— **A kerékpár-egyesület** szép kegyeletet tanusított, midőn korán elhunyt tagjának, ki csak néhány hete lépett az egyesületbe és kerékpárján az 57-es számot viselte, Török Antal kéményseprő-mesternek ravatalára díszes koszorút helyeztet és temetésén testületileg részt vett. Jellemző e kegyeletes tény azon demokratikus irányra, mely e törekvő egyesületben nyilvánul s mely ma már bizony ritkaság számba megy.

— **A villamvilágítás** aláírói mégis csak szaporodnak, dacára a berendezés tetemes költségeinek és a fogyasztás bizonyos mértékét megállapító kötelezettségnek. Így ha a ministerium a város határozatát helybenhagyja, a villamvilágítás életbe léptetése biztosra vehető, mert Ganz és Társai vállalkozó cég, mint értesülünk, a kívánt kötelező nyilatkozatot még a határozat jogerőre emelkedése előtt benyújtandja.

— **Az e heti megyei országos vásárok** — a villányi, vörösmarthyi, egerághi — mind élénk forgalomnak övendettek, a vörösmarthyi vásárt különösen a bacskaiai lakítottak, Villányban a házi és kézi ipar cikkeit lettek keresve.

— **A Pécs-baranyai kertész-egylet** f. é. április hó 8-ikán délután 5 órakor a városi közgyűlési teremben választmányi ülést tart. Targysorozat: Szerződéskötés, folyó ügyek, szőlőoltógép bemutatása.

— **A pécsvárosi polgári-kör** tagjai, valamint azon választottakat, kik a kör tagjai óhajtanak lenni, a Scholz-féle szörcsarnokban 1893. évi április hó 8-án, szombaton esti 8 órakor tartandó társas vacsorára is telettel meghívja az elnökség.

— **Vörös verekedés** volt husvét másodnapján Belyén, mely alkalommal Balogh János úr egy megkéselte társát Bocca Jánost, hogy ez sebeiben még az nap meghalt. A tettest, ki önkényt jelentkezett a bíróságnál, letartóztatták.

— **A pécsi polgári kaszinó** 1893. évi április 8-án rendező VI-ik társasestélyét, melyre a tagok és b. családjaik tisztelettel meghívattak. Műsor: 1. Ripp Ripp, operetből az egész II. felvonás. Zenéjét szerző Planquette Robert zongorán előadja Vész Albert úr 2. Az örül. Petőfi Sándortól, szavalja Végh Lajos úr. 3. A gyónás. Suppé Ferencőt, bariton solo, zongora kísérettel, előadja Vázarhelyi Gerő és Vész Albert urak. 4. Szép Ilonka melodráma, írta Vörösmarthy Mihály, zenéjét szerző Ernyei József. Előadja Haksch Lajos és Vész Albert urak. 5. Balaton taván, keringő Fahrbauchtól, férfi négyes zongora kísérettel, előadja a Casino több tagja. Keretnek a t. tag urak az előadás alatt nem dohányozni. Keretük a n. é. közönség az előadásokat a kellő figyelemben részesíteni. Kezdeté esti 8 órakor.

— **Öngyilkosság.** Folyó hó 6-án reggeli 1/4 órakor a budai külvárosi vásártér csendjét robbanás zavarta meg. A zajra az ejeli őrjárat a robbanás helyszínére sietett, hol Jung József 70 éves acsmester dynamittal öngyilkosságot követett el. Az őrjárat ejjeli 3 órakor a Halász utcában talákozott Junggal, ki pipázva csendesen ment az utcán végig. Azon kérdésre, mit keres ejjel az utcán, azt felelte, nem tudott aludni, fajt a dereka azért ment sétálni. Az őrjárat követte Jungot a Pálya utcáig, de minthogy magát feltűnően nem viselte, más irányban eltávozott. A robbanást hallva, a budai vásártérre siettek, hol a többi őrjárat is talákozott. Keresték a robbanás okát, de nem találtak. Csak mikor a vasuti bakter a pályatest közelében a hajnali vonat érkezése előtt a pályatestet vizsgálta ráakadt a szétroncsolt hullarészecskékre, mire a rendőrök is a helyszínre siettek, hol csakhamar megjelent dr. Ludwig Ferenc t. kerületi orvos és Csendes rendőrbiztos, kik a hullarészecskéket összeszedve a budai külvárosi temető halottas házában helyezték el. Jungnak kedvese ráismert a ruhafoszlyanokban Jungra kit munkabírány és nyomor kergetett a halálba. Feleségétől, ki már évekkal ezelőtt meghalt, és 6 gyermekétől elválva élt, és gyermekei nem akartak apjáról semmit tudni. Ez a körülmény is hozzájárult ahhoz, hogy Jung a halálban keresett menedéket nyomora elől.

— **Nincs ujság.** Vasuti indóházunkban hiába néz szét az utasi egy-egy ujság keresése végett, se a portás, se más nem szolgálhat azzal, legfeljebb a közeli trafikban olthatja ki szomját. Ma a colportage annyira lábra kapott, hogy bizony csodálkozunk kell e mulasztáson s ez is bizonyítékot szolgáltat indóházunk elhanyagolt, siralmas állapota mellett.

— **Az iskolaszék** mint értesülünk e hó 8-án d. u. 3 órakor tart ülést és ezen tárgyalatni fog a külvárosi tanítók által fizetés emelés iránt benyújtott kérvény is, kétségtelen, hogy az iskolaszék pártolólag terjeszti a közgyűlés elé az ügyet, de hogy a városi atyák a tetemes kiadás nagyon szívesen fogadják, azt már nem tartjuk oly bizonyos dolognak, mert szó a mi szó iskolánk költségvetése már most is alig elviselehető aldozatba kerül a városnak úgy, hogy a legjogosabb igény kielégítésénél

is megszólal a takarékoság intő vétója. De talán mégis sikerül a lehetőség és méltányosság közti határvonalat megszabni — addig, a meddig.

— **A magyar nyelv a zágrábi egyetemen.** Nagyon örvendetes rendeletet közöl a zágrábi hivatalos lap. A rendelet a magyar nyelv és állameszme minden igaz barátját a legészintébb örömmel fogja eltölteni, annál is inkább mert a magyarság győzedelmét jelenti oly területen, hol eddig törvényes és törvénytelen fegyverekkel küzdöttek a magyar nyelv ellen. A zágrábi egyetemen ugyanis legfelsőbb rendeletre a magyar nyelv és irodalom előadására tanszéket állítanak fel.

— **Az új pénz.** Annak illusztrálására, hogy közönségünk mennyire érdekli minden újítás iránt, elég bizonyosság az a kíváncsi tömeg a mely Ullmann Károly banküzlete előtt valósággal megakasztja a forgalmat. A napokban kerültek ugyanis forgalomba az új ezüst koronások, nemkülönben a rézfíllérek, a melyeket említett bankház kirakatában a közönségnek is bemutat, innen van tehát, hogy a kíváncsiaknak oly nagy száma tartja megszállva az amúgyis szűk királyi utczai járdáinkat.

— **A pécs-baranyai kertészeti egyesület** programjának megvalósításához erőlesen lát hozzá. Ebben főleg az egyesületi kert helyreállítására fordít főgondot. Az eddigi kertész Kott Ferenc helyett **M e g y e r i N.** volt uradalmi kertész személyében új kertészt választott. Ez a kertek már át is vette és azonnal nagy munkáerővel hozzálátott annak helyreállításához. A nagy kiterjedésű kert, gyümölcstermelésünket nagyon előfoga mozdítani, a mennyiben nemes fajú gyümölcsfa csemekék tenyésztéséről fog az egyesület gondoskodni, főelve lévén a gyümölcsészet emelése.

— **Halálozás.** Folyó hó 5-én Pécselt elhunyt **Gundy Lajos** magánzó, életének 78-ik évében. — **Gundy Mihály** esperes plébános, a boldogultban bátyját **Gundy Miklós,** sásdi plébános pedig édesatyját gyászolja.

— **Színház.** Francillon. Bolondok háza. Virágfakadás. A harag és Szép Galathea képeztek az elmúlt hét második felének műsorát. Az esték még nagyon hűvösek, hideg van a színházban, és így a közönség nem is volt még abban a helyzetben, hogy belemelegedjék a színházba járásba, és az előadások csak felig tett házak előtt mennek. Pedig nincs okunk abban kételkedni, hogy a színi idény **Somogyi Károly** direktorunkra ép oly kedvező lesz a mily szívesen fog közönségünk eljárni abba a rozoga arénába, melynek ő társulat egy minden igénynek megfelelő műsort fog lejátsszani. A drámai személynétek kimagasló alakjai **R. Balogh Etel,** ki Francillonban kitűnően kidomborodó alakot hozott a színpadra. Megjelése, hangja, modora, szavalata a művészi magaslaton álló értelmek színész-nőt arulják el **Kalmár Piroskáról** újat alig mondhatunk. Ő a legjobb naiva, mely színpadunkon valaha megfordult. **Pethesnek** haladása meglepéssel tölthet el. Tehetsége Pécselt kezdett kidomborodni, és abban az évben, melyet tőlünk távol Aradon töltött, ugy hangja, mint tehetsége szépen fejlődött. Szerdán a „Bolondokháza” bolondság minden nagyobb igény nélkül, mely azonban a közönséget megkacagattatta. A csütörtökön színekerültét vigjátékban **Szendrói Ella** k. a., **László Gyula,** **Kalmár Piroska,** **Dezséry Gyula** és **Balla Kálmán** nyújtottak kerekded alakítást. Az örökszép **Galathea Kocsis** Etel kisasszonynak nyújtott alkalmat szép és tisztán csengő bár nem mindig szabatos énekeivel remekelni. **Polgár Mydas** szerepében rutább volt, mint lenni

kellene, és a már lényegében is túlzott szerepet élénk játékával még túlozta **Nagy Imre** tenorista, a hangos orkesztrumot alig bírta túlkibálni. Az orkeszter különben is leggyőnébb része **Somogyi társulatának,** melynek zajával emberi hang nem versenyezhet. **Kállay Lujza** kedves kis Ganymed volt.

— **Gyorsvonatok feltételes megállása.** A magyar államvasutak igazgatóságának határozata mely szerint a gyorsvonatok oly állomásokról vagy állomásokra, melyeken csak feltételesan állanak meg, csak akkor használhatók, ha legalább a távolsági vonalforgalom IV-ik vonalszakaszának megfelelő gyorsvonatu menetjegy váltatik, e hó 15-étől kezdve a magyar királyi államvasutak üzemében álló helyi érdekű vasutak elágazási állomásainál az azokon túl való forgalomban is alkalmaztatni fog.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminis-ter **Prosz t Ernő** kaposvári kir. törvényszéki írnokot a siklósi kir. járásbírószághoz segéd tekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Érdekes találkozás.** E napokban egy polgártársunk értesülvén két elhagyott, nyomorgó gyermek szomorú sorsáról, felkeresi őket fészükükben és megésvén szíve a nagy elhagyatottságon, kézen viszi őket, hogy felruhazza és elhelyezsükről gondoskodik. Alig lép ki a küszöbre két apácával találkozik kik esdő hangon így szólnak polgártársunkhoz: „alamizsnát gyűjtünk árva és elhagyott kis gyermekek részére.” — „Epen itt viszek kettőt, felel nagy zavarában a jöttévi ember, tán mindjárt magukra bízhatnám. A két apaca személytűve elsiettet de azért a kiskékről is gondoskodtak könyörületes szívek.

— **A dohánycsempészet** a legszigorubb rendszabályok dacára is egyre divatban van. E napokban **Oszrón és Kis-Csányban** koboztak el a pénzügyőrök három földműves gazdánál tetemes mennyiségű szűzdohány készletet, melyet az illetők szűdházalaktól vásároltak volna de elarultattak mert a pénzügyőrök pontosan megjelölték a helyet, hol a »kincs» elrejtetett.

— **Jókai vallomásai.** Jubileuma küszöbén, mikor az egész magyar nemzet készül ünneplésre, korszorú regényírónk egy képes újságnak nyomtatott kérdéseire válaszolva intim vallomásokot tett, melyeknek zélfas hangjából kiérzik egy bánatos vágy: a fiatalság vissza-öhhajtása. A Magyar Bazar ugyanis hűsveti számában autogrammban közli **Jókai Mór** vallomásait s ezekből kitetszik, hogy mit szeretne legjobban **Jókai**. Az érdekes vallomások kérdésekben és feleletekben így hangzanak: Jellemem fővonása . . . Demóni ravaszság: mások vagyona utáni kapzsizság, ellenségeim bukásán káröröm, dákákra spekulálás, királyok elleni torzalkodás és aztán nagy akaratörő mindezen indulatok sugallataival ellenkezően cselekedni naponta, — kivéve 6 óratól 8-ig, a mikor a tarok-kompanistám mindezeket az ilyen vonásait jellememnek szemembe mondogatják.

A tulajdonság, mit férfiban becsülök legtöbbre: A tenni tudás.

A tulajdonság, mit nőben becsülök legtöbbre: A hallgatni tudás.

Kedvenc tulajdonságom: A gyümölcsfű ojtás.

Főhibám: A sok irkafírka.

Legkedvesebb foglalkozásom: A filok szera pusztítás.

Mit álmodok legfőbb boldogságnak? Ha nem volna több tinta a világon.

Mi volna legnagyobb szerencsétlenségem? Mégegyszer megírni azt, amit már megírtam.

Mi szeretnék lenni? Kadét.

Mily országban szeretnék élni? Mindenütt jó; de legjobb otthon.

Kedvenc színem: Hol a szőke, hol a barna.

Kedvenc állatom: Az asszonyi állat. Kedvenc prózáíróm: A magyar könyvkiadók.

Kedvenc zeneszerzőim: A fülemile meg a pacsirta.

Kedvenc hőseim a valóságban: A hangyák.

Kedvenc hősnőim a valóságban: Azok a hölgyek, a kik lapszerkesztésre vállalkoznak.

Kedvenc étel-em-italom: Mendent szeretek én csak medicina nem legyen.

Mit utálok legjobban? A hosszú beszédek.

Történelmi jellem, mit legjobban megvetek: **Stratonice** imádóját.

Katonai hőstét mit legjobban bámulok: **Proculus** konzulét, a sarmaták legyőzőjét.

A reform, mely előtt meghajlok: A polgári házasság, de az a baj épen, hogy . . .

A természet melyik adományára vágyom? A hatodik érzésre.

Mi módon szeretnék meghalni? Szerelmefőtő hölgy által megöletni; de semmi kilátásom sincs rá.

Szellemem jelenlegi állapota: Bizony nagyon nyomorúságos.

A hibák, melyek iránt legelnezőbb vagyok: A saját magaméi.

Jelmondatom: Rossz viceket csinálni: cserébe hasonlókat kapunk.

— **Baranya megye állandó választmánya** ma délelőt tartott ülésében tárgyalta Budapest fő és szék-város, úgy Zemplén vármegye közönségének a kormány egyházipolitikai programját pártoló, az összkormány és a képviselőházhoz intézett feliratát, és abban állapodott meg, hogy a hétfőn megtartandó közgyűlésnek **java s o l n i** fogja, hogy **Baranyamegye** a kormánynak e gyházipolitikai programjához minden feltétel mellözésével csatlakozik és azt lemelegben pártolja. Csak dr. **Fesztli Károly** címzetes püspök és **Simonfay János** orsz. képviselők szólaltak fel a telirat mellözése mellett.

— **Pályanyertes színművek.** **Polgár Károly,** a székesfehérvári színház igazgatója, a saison elején kétszáz koronás pályadíjat tűzött ki eredeti életképre, vagy vigjátéokra. A pályázat e napokban járt le s mint levelezőnk írja, a kétszáz koronát a **Rüpökök** című fővárosi életkép nyerte meg. A szerző, mint a jelíges levélből kitűnt, csak az előadás napján szándékozik jelentkezni. A pályázaton dícsértet nyert egy Régi emlékek című vigjáték is, melynek szerzője (**Rupp Róbert**) időközben meghalt. Az igazgató ezt a darabot még ebben a hónapban előadatja, még pedig az elhalt szerző síremlékének javára.

— **Uj magyar ballet.** A magyar királyi Opera intendánsa, mint értesülünk, új eredeti balletet fogadott el **Bátor Szidor** zeneszerzőtől, az **Uf** király és **Titkos eskő** operettek társzerzőjétől. Az új ballet címe **A bor és két felvonásban** az összes nemzetek borait szerepelteti. A ballet hőse természetesen a — tokaji aszu. Az ősszel fog színre kerülni.

Vegyes hírek.

Dr. Schaffner Károly volt kaposvári kórházi orvosát **Kálmáncsán** körörvossá választották. — **Balaton-Szt. Györgyön** **Sváb Károly** bérlő uradalmi kézi pénztárt feltörték és abból 6000 frtot elvittek — **dr. Chilkó Sándor** ügyvéd **Alsó-Lendván** ügyvédi irodát nyitott.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nyom. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécselt.

A legjobb világhírű szájviz.
Orvosilag megvizsgálva és rendelve!

45 éves jó hírnév! Száj- és fogbetegségek. u. m.: a f. g. tagulása, fogfájások, gyuladások, daganatok, a száj kellemetlen szaga, vérző foghús, fogkő-lerakódás, **legbiztosabban megátoltatnak** a világhírű, valódi cs. és k. osztr. m. és gör. kir. udv. fogorvos

Dr. POPP

Anatherin-szajvizének naponta való használatával. Tetemesen nagyobb palackokban 50 kr. 1 frt és 1 frt 40 krral. Övszerűl szolgál mindenféle fogfájás és szájbetegség ellen; jónak bizonyult **torok-öblítő** az idült torokbajoknál, s nélkülözhetetlen az ásványvízek használatánál s a dr. POPP-féle **fogpor** vagy **fogpaszta** egyidejű használatával mellett mindenkor egészséges, szép fogak nyerhetők. Dr. POPP-féle **fogplomba**, az odvas fogaknak kitömésére, dr. POPP-féle **növény-zsappan** mindenféle bőrkülcsek ellen, különösen bürdök-számapra, dr. POPP-féle **napraforgóvirág-olajzsappan**, **Vénusz-zsappan**, a jelenleg legjobb s legfinomabb **pipere-dívatszappannal** s a bőrt finomításra tekintetében felülmúlhatatlanok.

Popp Velontine aropora 75 kr. legfinomabb francia minőség. ölmintenes, jól fed, de nem fest.

Popp Eau de Quinine 75 kr. a legjobb fejmósó szer. Erősíti a fejbőrt.

POPP-féle Savon de Famille pompás minőség, francia módon készítve különösen ajánlatos családok használatára. Darabja 15 kr. Kapható hat különböző színben és 6 kellemes és é. és illattal.

Árak: Anatherin fogpaszta szeleznékben 70 kr. illatos fogpaszta 35 kr, fogpor 63 kr, fogplomba 1 frt, növényzsappan 30 kr, napraforgóvirágolaj-zsappan 40 kr, Vénusz-zsappan 50 kr.

3. A hamisított Anatherin-szajviz megvételel, mely a vegyelemzés szerint a fogakra káros hatással van, mindenki határ zoltan óvakodjék.

Dr. POPP J. G.

hírneves toltette-különlegességei kaphatók
Pécsett: Spöcz István, Göbe Kálmán, Erdélyi János és Zsiga László gyógyszerárban, Alt és Böhm, Pacher Ede, Lang H. és Fia, Reinhold A., Pfeffermann és Schön, Raab G. útleben. **Pécsváradon** Schönböck B. **Szigetváron** Salamon I. és Viny S. **Sztőlörincen** Szilágyi G. **Mohácsban** Lutzer V. s Szendrői S. N. **Bolyon** Eöry L. **Mágoocson** Szépf G. **Dombováron** Szilósi I. **Battaszéken** dr. St. úroczky L. **Siklóson** Petrácz S. **Vilányban** Csabó S. **Nadason** Mesterházy A. gyógyszerárban, valamint Magyarországon minden gyógyszerárban, illatszerezésnél, drogustánál és finomabb üzletben és

Dr. POPP J. G.

cs. és kir. és gör. kir. udv. fogorvos és udv. szállítóházi Bécs, I. Bernergasse 2.

A
meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része nagyon könnyen volna mellőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, köszvény és tagszakgatás, valamint fejfájás, hátfájdalmak, csipő-fájdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller kéréndő.

Arverési hirdetmény.

A dárdai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Németh József monostori lakos végrehajthatónak

BERECZKÓ KUZMAN

baranyavári lakos végrehajthatást szenvedő elleni 100 frt — kr. töké követelés és járulékai iránti végrehajthatási ügyében Bihari Benő ügyvéd magasabb ajánlata folytán az árverést a dárdai kir. járásbírósg területén levő Baranyavár községben fekvő a baranyavári 732. tkvben felvett 100a hsz. fekvőségre és 97. sz. házra az utóajánlat tevő által ígért 1320 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban eirendelte és hogy a fentebbi megjelölt ingatlan az **1893. évi május 2.** napján d. e. 10 órákor Baranyavár községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatl. becsárának 10%^o-at vagyis 132 forint — krajcárt készpénzben vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt aatszolgáltatni.

Dárdán a kir. járásbírósg mint tkönyvi hatóságnál 1893. évi február 10. napján.

Jobst Béla kir. aljbíró.

Kwizda-féle
Ved. Jegy.
Kwizda-féle köszvényfolyadék
Egész palackkal 1 frt o. é. fél palackkal 60 krajcár. Kapható minden gyógyszerárban.—
Fő-letét: kerületi gyógyszerár Kornenburgban.

Tessék a védjegyre ügyelni s a vértelni hátróztottan kifejezni!

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sternberg Armin és Testvére
Budapest, VII. Kerepesi-ut 36.
Saját gyártmányu mindennemű vonós, verő, fa- és réz fuvó hangszerek és azok kellekei és alkatrészei.
Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása és kihangolása szakszereu pontossággal eszközöltetik.

Mechanikáról hangszerekről külön képes árjegyzék.

Zongoráról külön képes árjegyzék.

Harmonikáról külön árjegyzék kéréndő.

Keil Alajos-féle
Padlózat-fénymáz
(Glasur)
legkitűnőbb mázó szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.
Viaszk-kenőcs
legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:
Eizer Jánosnál Pécs.

Kwizda-féle Restitutionsfluid
mosóvíz lovaknak
Egy palackkal 1 frt 40 kr o. é.

30 év óta udv. istállókban, valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is, használatban; **nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül;** továbbá ficamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat **kiváló teljesítményekre idomításnál.**

Magyarországi Ausztri-Vajdasági
Gyógyszer-árjaiban és drogustánál.
Fő letét: **Kwizda Ferenc János** osztrák cs. és kir. és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszerárban **Kornenburgban, Bécs mellett.**

Tessék a fennebbi védjegyre ügyelni s vételnél határozottan kifejezni:
Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Bécs, 1874. Érdem-érem.	Bpest, 1885. Nagydiszokl.	Zágráb, 1891. Diszoklevél	Eszák, 1889 Diszoklevél.	N.-Palánkán, 1887. Ar.-ér.
----------------------------	------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------------

Csik József

cs. és kir. kizárólag szabadalm.

I. szerémi portl.-cement és vízhatlan mészgyár
Beocsinban.

Központi iroda és raktár: Bpesten, V. Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, föld-
birtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a nagyér-
demű építő közönség be-ses figyelmébe saját gyártmányu
Portland-cement és vízhatlan meszt,
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegy-
zékék s magyarázatok kívánatra készséggel megküldetnek.

Páris, 1867, Bronz-érem.	Kecskemét 1872 ezüst-érem	Ujvidék 1875. Arany-érem	Szeged, 1878. Érdem-érem.
-----------------------------	------------------------------	-----------------------------	------------------------------

1887. London. Diszoklevél

Trust 1888 Arany-érem.

Stiller József cs. és kir. sz. jég szekrények gyára Budapeston

Stiller József
Budapest,
Gyár- és iroda:
nagy-diófa-u. 13.

ajánlja elismert, törv. védett, legjobb szerke-
zetű és kitűnő hűtőkészülékelt sör,
vaj, vis, nyers hus hűtésére, ételhűtő-
ket házi szükségletre, fagyalt készülő-
ket és fagyalt raszervolokat, bor-
mérés berendezéseket és legújabb szer-
kezetű pezsgető oszlopokat.

Képes árjegyzékek ingyen.

Csinos minták magánmegrendelőnek ingyen és bérmentve.

Gazdag tartalmu **mintakönyvek**, minők még eddig soha sem, **szabók-
nak** bérmentve lenül küldetnek.

Nem adok semmi **engedményt** 2/3 vagy 3/4 frt méter-árból, sem **aján-
deket** nem adok sz. bókna, mint azt a versenytársak teszik, hanem **szabó-
t és netto árakat** adok, hogy **minden magánvevő** jól és olcsón
vásárolhasson. Ugyanazért kérem, hogy megrendeléseknél **csak az én
mintakönyveimet** kérjék.

Övökodjunk a versenytársak árengedményeket tartalmazó leveleitől.

Öltöny-szövetek:

Peruvia és dasing a **clerus részére**, rendeltészerinti szövetek **tisztviselői
egyenruhák, veteránok, tüzoltók, tornászok, livréc-k számára.**
Posztók **billard és játszó asztalokra, kosihuzatok loden** (vizmen-
tes is.) **vadásruhákna, mosó szövetek utazó-plaidok** 4 frttől 14 frt.
Aki árát megérő, jó, turtos, tiszta anyagú posztórukat és nem olcsó ron-
gyokat akar venni, melyek alig állák a szabó-czernát, az forduljon

Stikarofszky Janoshoz Brünbn (sz. osztrák
Manchesterben.)

Kinek a legnagyobb posztógyári raktára van 1/2 millió forint értékben.

Hogy gyáram nagy... versenyképességét kimutassam, kijelentem, hogy
kezemben összpontosu... **opá legnagyobb posztó kivitele, kam-
garn-gyártása, szabókellekek és nagy könyvkötészet**, mind saját
céljaimra. Hogy erről mindenki meggyőződhessek, a n. é. közönséget meg-
hívom, hogy alkalommal tekintse meg **áruházaomat**, melyben 150 alkal-
mazott van. — **Szállítás csupán utánvet mellett!** Levelezés német,
magyar, cseh, lengyel, francia és angol nyelven.

NEUSTEIN-FÉLE SZUKROZOT

SZT. ERZSEBET vertiszító

LABDACSOK.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen
labdacsokat, melyek mentesek minden **ártalmas anyagtól** s a legnagyobb
eredményel használhatók az altesti szervek betegségeinél, könnyen ha-
nyalók és vertiszítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és amellét egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrásait olvasni és cukrozott alakja a nig
még a gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacso **dr Pitha** u. r.
tanácsától igen megízleltő bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacso tartalmazó doboz **15 kr.**, egy henger (8 doboz, 12
labdacso) ára **csak 1 frt o. é.**

Óvás! Minden doboza melyen a cég: gyógyszerár **zum heil. Leopold**
nem áll és hátsó oldalán **védjegyünket** nem Lördy, hamisítvány, melynek
megvetéltől a közönség óvatik, igazán kell fi-
gyelni, hogy ne rossz s nemcsak semmit eredm-
ményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas
készítményt kapjanak. Határozottan **Neustein-
féle Erzsébet-labdacsokat** kell kérni és ezek
a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Hauptniederlage in **Wien:** Apotheke **zum heil. Leopold** des Ph. Neustein
Inerstadt, Eke der Planken u. Spiegelgasse. Hauptniederlage in **Fünfkirchen**
Apotheke S. Spicz, L. Zsiga und bei die Barmherzigen, in **B.-Sellye** F. Uwira

*Neustein-Féle
Gyógyszerár*

THURN EMIL ÉS TÁRSA

óraműves és ékszerész

Pécsett, Király-utca 1. sz., a Központi Takarékpénztár épületében.

Legszébb és legnagyobb választék arany és ezüst szabórákból, gyári áron.	Alkalmi ajándékok, legérdekesebb és értékű ékszerek nagy választékban, gyári áron.	Finom inga órák, csinos diófa szekrényben 7 frttől 120 frtig.
Finom arany női remontoir órák, csinos kivitel- ben 15 frttől 150 frtig. Arany uri remontoir órák 28 frttől 300 frtig. Egy ezüst remontoir henger óra 7 frt 50 krtól feljebb. Egy ezüst remontoir óra kettős-köpenyvel 9 frttől feljebb. Egy ezüst női remontoir óra finom szerkezettel 8 frttől feljebb. Egy ezüst toulá remontoir óra kettős-köpenyvel 10 frttől feljebb. Egy pontosan járó nickel óra 4 frt 50 krtól feljebb. Egy finom ezüst óra-láncz 2 frt 30 krtól 18 frtig. Egy amerikai ebresztő-óra 2 frttől 14 frtig.	Egy csinos és finom arany brilláns gyűrű 12 frttől feljebb. Egy csinos arany uri óra-láncz 12 frttől feljebb. Egy csinos arany női óra-láncz 5 frt 80 krtól feljebb. Egy finom arany karkötő 6 frttől feljebb. Egy finom arany uri gyűrű 5 frttől feljebb. Egy finom arany női gyűrű 2 frt 50 krtól feljebb. Egy finom arany jeggyűrű 2 frttől 25 frtig. Egy finom arany vagy ezüst velencei nyakláncz 1 frt 80 krtól feljebb. Egy finom arany kereszt 1 frt 20 krtól feljebb.	Egy finom arany zománczozott párisi amulet 2 frttől feljebb. Egy pár finom arany fulbevaló 1 frt 50 krtól feljebb. Egy finom nyakkendő tű 1 frt 30 krtól feljebb. Egy finom ezüst karkötő 1 frt 30 krtól feljebb.

Mindennemű órák javítása 80 krtól feljebb, jótállás mellett.

Ékszerék javítása a leggyorsabban és olcsó áron eszközöltetik.

Régi törött arany- és ezüst-tárgyak vagy órák a leg-
nagyobb áron becséreltetnek. **== 5 évi jótállás. ==**

Az ékszerek a m. kir. főfémjelző hivatal által jelezve
vannak és a tárgyak valódiságúrt jótállunk.

Thurn Emil és Társa.

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)utca, a „Hattyu“-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)utca, Mestries-féle házban.

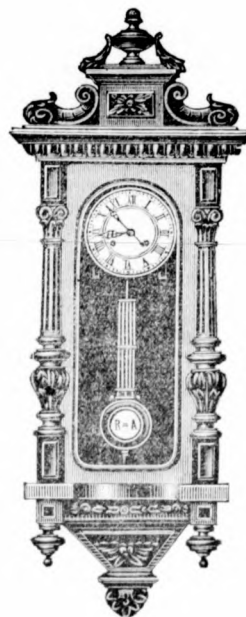
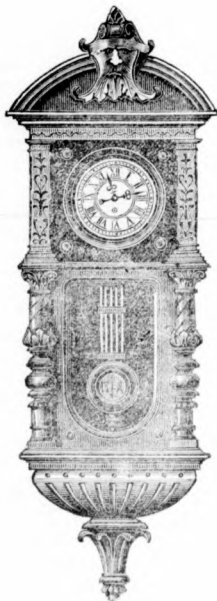
Tábori és színházi látesővek, szemüvegek, górcsők, hőmérők stb. gyári áron.

Pontos járásu csinos ébresztő órák, darabja csak 2 frt 50 kr.

Csinos ezüst horgony-Remontoir órák 2-ös fedéllel dbja 12 frt.

Inga-óra csinos szekrényben 8 napig járó és ütő szerkezettel ára 12 forint.

Anker-Remontoir Tula-óra, 2-ös köpenynyel kitűnő szerkezettel 14 forint.

☞ **Öt évi jótállással.** ☜

Nagy raktár a legszebb ékszerek ezüst és (alpaca) China-ezüst árukban.

Javítások olcsón és legjobban készíttetnek.

Minden tárgy a magyar királyi pénzverde hivatal által felülvizsgálva és fémjelezve van.

Kiváló tisztelettel

SCHÖNWALD IMRE.